

Συστάσεις της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες προς την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Αυστρίας για την Προεδρία της στο Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) Ιούλιος-Δεκέμβριος 2018

1. Εισαγωγή

Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Αυστρίας (εφεξής Αυστρία) θα αναλάβει την Προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε μια κρίσιμη χρονική στιγμή για την πολιτική ασύλου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Στο εσωτερικό της ΕΕ, παρότι έχουν σημειωθεί ορισμένες εξελίξεις προς τη μεταρρύθμιση του Κοινού Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασύλου (ΚΕΣΑ), εξακολουθεί να αποτελεί επείγουσα ανάγκη να επιτευχθεί σημαντική πρόοδος στο πλαίσιο

Παιδιά πρόσφυγες βρίσκουν καινούργιο σπίτι στην Αυστρία
© UNHCR/ M Henlev

της αλληλεγγύης της ΕΕ, όπως καταδείχθηκε και από τις πρόσφατες συζητήσεις για την αποβίβαση των επιβαινόντων στο *MS Aquarius*. Η εσωτερική αλληλεγγύη της ΕΕ πρέπει να συνοδεύεται από την παροχή συνεχούς πρόσβασης στις διαδικασίες ασύλου της ΕΕ και όχι από τη μετάθεση των ευθυνών προστασίας και της εξωτερίκευσης της διαδικασίας ασύλου σε χώρες εκτός ΕΕ. Καθώς οι επίσημες διαβουλεύσεις σχετικά με το Παγκόσμιο Σύμφωνο για τους Πρόσφυγες φθάνουν στο τέλος τους, οι δράσεις που θα αναλάβει η ΕΕ τους επόμενους μήνες θα στείλουν ένα ηχηρό μήνυμα στην υπόλοιπη διεθνή κοινότητα σχετικά με τη σημασία της παγκόσμιας αλληλεγγύης και του καταμερισμού των ευθυνών.

Στο πλαίσιο αυτό, η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (Υ.Α.) καλεί την Αυστριακή Προεδρία να επικεντρωθεί στις ακόλουθες βασικές προτεραιότητες προστασίας κατά τη διάρκεια της θητείας της:

- Συνέχιση των προσπαθειών για τη θέσπιση αποτελεσματικού μηχανισμού μετεγκατάστασης αιτούντων άσυλο από κράτη μέλη της ΕΕ που λαμβάνουν δυσανάλογο αριθμό αιτήσεων ασύλου σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ, στο πλαίσιο της αναθεώρησης του κανονισμού του Δουβλίνου.¹
- Προώθηση της δημιουργίας προβλέψιμου περιφερειακού μηχανισμού στη Μεσόγειο για την αποβίβαση και τη διαχείριση των ανθρώπων που διασώζονται στη θάλασσα. Ο μηχανισμός αυτός πρέπει να υποστηρίζεται από μέτρα αλληλεγγύης σε ολόκληρη την περιφέρεια.
- Διασφάλιση ότι η συνεργασία της ΕΕ με τις χώρες καταγωγής και διέλευσης αποσκοπεί στην επέκταση της διεθνούς προστασίας παγκοσμίως και όχι στη μετάθεση των ευθυνών προστασίας εκτός ΕΕ.

¹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από ανιθαγενή (αναδιαιτύπωση), COM(2016) 270 τελικό, Βρυξέλλες, 4 Μαΐου 2016, διατίθεται στη διεύθυνση: <https://ec.europa.eu/transparency/rectdoc/rep/1/2016/EL/1-2016-270-EL-F1-1.PDF>.

Οι προτεραιότητες αυτές αποτελούν τη βάση του πλήρους εγγράφου συστάσεων της Υ.Α. προς την Αυστριακή Προεδρία, και θα πρέπει να διαβαστούν από κοινού με το έγγραφο της Υ.Α. με τίτλο «Προστατεύοντας καλύτερα τους πρόσφυγες στην ΕΕ και παγκοσμίως»², στο οποίο διατυπώνονται οι προτάσεις της για τις πολιτικές ασύλου και μετανάστευσης της ΕΕ.

2. Μια ΕΕ που παρέχει προστασία

α. Ενισχύοντας την αλληλεγγύη στο εσωτερικό της ΕΕ

Το να συνεχίσει ένας μικρός αριθμός κρατών μελών της ΕΕ να επωμίζεται δυσανάλογο μέρος της ευθύνης για την εξέταση της πλειονότητας των αιτήσεων ασύλου και για την εξεύρεση μακροπρόθεσμων λύσεων δεν αποτελεί βιώσιμη λύση. Σε περίπτωση απουσίας ενός μηχανισμού αλληλεγγύης στο εσωτερικό της ΕΕ, η ευθύνη για την εξέταση των αιτήσεων εξακολουθεί να συνδέεται με την αποβίβαση ή την άφιξη των αιτούντων άσυλο μέσω ξηράς ή θαλάσσης. Το κενό αυτό έχει δραματικές συνέπειες, όπως, μεταξύ άλλων, τις πρόσφατες καθυστερήσεις στην ασφαλή αποβίβαση των διασωθέντων από το πλοίο *MS Aquarius* και την άρνηση της πρόσβασης στο έδαφος και στις διαδικασίες ασύλου στα χερσαία σύνορα.

Η επείγουσα μεταρρύθμιση του συστήματος του Δουβλίνου είναι αναγκαία προκειμένου να ενσωματωθεί στο ΚΕΣΑ ένας μηχανισμός αλληλεγγύης εντός της ΕΕ και να αντιμετωπιστούν τέτοιου είδους κενά. Μέχρι να δημιουργηθεί ένας τέτοιος μηχανισμός, θα πρέπει να συνεχιστεί η εφαρμογή της μετεγκατάστασης σε οικειοθελή βάση από κράτη μέλη της ΕΕ που επωμίζονται δυσανάλογο μερίδιο ευθύνης αφίξεων προς άλλα κράτη μέλη της ΕΕ. Αυτό θα πρέπει να συνοδεύεται από ενισχυμένες προσπάθειες των κρατών μελών της ΕΕ ώστε αφενός να εκδίδουν άμεσα αποφάσεις όσον αφορά τα αιτήματα των αιτούντων άσυλο και, αφετέρου, να παρέχουν στήριξη ένταξης σε όσους χορηγείται καθεστώς διεθνούς προστασίας, ώστε να μειωθούν οι περαιτέρω μετακινήσεις.

Συμπληρωματικά, η Υ.Α. έχει επίσης ζητήσει την εφαρμογή μιας ευρύτερης περιφερειακής προσέγγισης για την αποβίβαση έπειτα από επιχειρήσεις έρευνας και διάσωσης στη Μεσόγειο. Η προσέγγιση αυτή θα πρέπει να εξασφαλίζει την ταχεία και προβλέψιμη αποβίβαση και διαχείριση των ανθρώπων, να διασφαλίζει το δικαίωμα αίτησης ασύλου και τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όλων των ατόμων που διασώζονται, και να παρέχει στήριξη στα κράτη που προσφέρουν άδεια αποβίβασης ώστε να προκρίνονται λύσεις με βάση την αρχή της αλληλεγγύης.

Η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες συνιστά:

- Η Αυστριακή Προεδρία να συνεχίσει να προάγει τις προσπάθειες για τη θέσπιση αποτελεσματικού μηχανισμού μετεγκατάστασης των αιτούντων άσυλο από κράτη μέλη της ΕΕ που λαμβάνουν δυσανάλογο αριθμό αιτήσεων ασύλου σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ, στο πλαίσιο της αναθεώρησης του κανονισμού του Δουβλίνου. Ο μηχανισμός αυτός πρέπει να υπάρχει δυνατότητα να ενεργοποιείται γρήγορα, εύκολα και όποτε απαιτείται. Πρέπει να διασφαλιστεί η πλήρης συμμετοχή στον μηχανισμό.
- Η Αυστριακή Προεδρία να προαγάγει, στις σχετικές συνθέσεις του Συμβουλίου και μέσω διμερών διπλωματικών προσπαθειών, τη συνέχιση της μετεγκατάστασης σε οικειοθελή βάση έως ότου συσταθεί ο μηχανισμός αλληλεγγύης εντός της ΕΕ.
- Η Αυστριακή Προεδρία να προωθήσει τη δημιουργία προβλέψιμου περιφερειακού μηχανισμού στη Μεσόγειο για την αποβίβαση και τη διαχείριση των ανθρώπων που διασώζονται στη θάλασσα. Ο μηχανισμός αυτός πρέπει να υποστηρίζεται από μέτρα αλληλεγγύης σε ολόκληρη την περιφέρεια.

² Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, *Προστατεύοντας καλύτερα τους πρόσφυγες στην ΕΕ και παγκοσμίως: προτάσεις της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης μέσω βελτιωμένης διαχείρισης, συνεργασίας και αλληλεγγύης*, Δεκέμβριος 2016, διατίθεται στη διεύθυνση: <http://www.refworld.org/cgi-bin/texis/vtx/nwmain/opensslpdf.pdf?reldoc=v&docid=589b50fc4>

β. Διασφαλίζοντας τη διαχείριση των συνόρων και της επιστροφής με γνώμονα την προστασία

Κατά τη διάρκεια της Αυστριακής Προεδρίας, ο FRONTEX σχεδιάζει να εκπονήσει μια τεχνική και επιχειρησιακή στρατηγική για την προώθηση και τη στήριξη της ευρωπαϊκής ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων (ΟΔΣ) στα κράτη μέλη της ΕΕ. Είναι σημαντικό η στρατηγική αυτή να απηχεί την επιτακτική ανάγκη για διαχείριση των συνόρων, η οποία συνιστά σημαντικό και εύλογο σκέλος των μεταναστευτικών πολιτικών, που θα πρέπει να ασκείται με γνώμονα την προστασία ώστε να διασφαλίζεται η πρόσβαση των ατόμων που ζητούν διεθνή προστασία σε διαδικασίες ασύλου. Ομοίως, η εφαρμογή μιας λειτουργικής πολιτικής για την επιστροφή, βασιζόμενης σε δίκαιες και αποτελεσματικές διαδικασίες ασύλου, είναι σημαντική για την ακεραιότητα του συστήματος ασύλου της ΕΕ, ενώ παραμένει ουσιώδες να διασφαλίζεται ότι τα άτομα που διαπιστώνεται ότι δεν χρήζουν διεθνούς προστασίας έχουν την ευκαιρία να επωφεληθούν από συνδρομή για οικειοθελή επιστροφή.

Η Ύπατη Αρμοστέα του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες συνιστά:

- Η Αυστριακή Προεδρία να διοργανώσει συζητήσεις στο πλαίσιο των σχετικών συνθέσεων του Συμβουλίου, συμπεριλαμβανομένων των ομάδων εργασίας για τα σύνορα και για την ένταξη, τη μετανάστευση και την απομάκρυνση, σχετικά με τις διαδικασίες διαχείρισης συνόρων και επιστροφής προσώπων που δε χρήζουν διεθνούς προστασίας, με κύριο γνώμονα την προστασία, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο της ανάπτυξης της ευρωπαϊκής ΟΔΣ. Η συμμετοχή σχετικών εμπειρογνομώνων, συμπεριλαμβανομένης της ΥΑ, είναι σημαντική.

γ. Προστατεύοντας άτομα με ιδιαίτερες ανάγκες, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών

Πολλοί αιτούντες άσυλο που φθάνουν στην Ευρώπη έχουν ιδιαίτερες ανάγκες και χρήζουν ειδικής αντιμετώπισης. Σε αυτούς περιλαμβάνονται θύματα σεξουαλικής και έμφυλης βίας, θύματα εμπορίας ανθρώπων, άτομα με αναπηρία και παιδιά που διατρέχουν κίνδυνο, μεταξύ άλλων ασυνόδετα και χωρισμένα από την οικογένειά τους παιδιά. Όπως επισημαίνεται στην ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την προστασία των παιδιών-μεταναστών³, ορισμένες μέθοδοι διακρίβωσης της ηλικίας εγείρουν ανησυχίες, ενώ δεν εφαρμόζονται συστηματικά διαδικασίες αξιολόγησης του βέλτιστου συμφέροντος των παιδιών όπως απαιτείται. Για τα ασυνόδετα και χωρισμένα από την οικογένειά τους παιδιά, ο άμεσος διορισμός επιτρόπου και νόμιμου εκπροσώπου διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο. Τέλος, η Υ.Α. υπενθυμίζει την άποψή της ότι τα παιδιά δεν θα πρέπει να κρατούνται για σκοπούς που σχετίζονται με τη μετανάστευση, ανεξαρτήτως του νομικού ή μεταναστευτικού καθεστώτος των ιδίων ή των γονέων τους, καθώς αυτό δεν είναι προς το βέλτιστο συμφέρον τους.

Η Ύπατη Αρμοστέα του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες συνιστά:

- Στο πλαίσιο της υπό εξέλιξη μεταρρύθμισης του ΚΕΣΑ, η Αυστριακή Προεδρία να δώσει τη δέουσα προσοχή στην προστασία των ατόμων με ιδιαίτερες ανάγκες, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών.
- Η Προεδρία, στο πλαίσιο των συνεδριάσεων του Συμβουλίου Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων (ΔΕΥ) και της Στρατηγικής Επιτροπής για τη Μετανάστευση, τα Σύνορα και το Άσυλο (SCIFA), να ενθαρρύνει τα κράτη μέλη της ΕΕ να συμμετέχουν ενεργά στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Επιτροπείας για να διευκολυνθεί η ανταλλαγή ορθών πρακτικών μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ σχετικά με την εφαρμογή διασφαλίσεων επιτροπείας για τα ασυνόδετα και χωρισμένα από την οικογένειά τους παιδιά.
- Η κράτηση παιδιών για σκοπούς μετανάστευσης καταργείται, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης της αναδιάρθρωσης της Οδηγίας για τις Συνθήκες Υποδοχής⁴. Αντ' αυτού, θα πρέπει να διερευνηθούν ενεργά ρυθμίσεις μέριμνας οι οποίες θα είναι εύκολα προσβάσιμες και κατάλληλες για παιδιά.

³ Ευρωπαϊκή Ένωση: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για την προστασία των παιδιών-μεταναστών, COM(2017) 211 final, Βρυξέλλες, 12 Απριλίου 2017, διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017DC0211&rid=1>.

⁴ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία (αναδιάρθρωση), Βρυξέλλες, 13 Ιουλίου 2016, διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:52016PC0465>.

δ. Προστατεύοντας τους ανιθαγενείς

Καθώς πλησιάζουμε στα μέσα της περιόδου 2014-2024 που καλύπτει η παγκόσμια εκστρατεία της Υ.Α. #IBelong για την εξάλειψη της ανιθαγένειας, η Αυστριακή Προεδρία μπορεί να αναλάβει ηγετικό ρόλο ενθαρρύνοντας τα κράτη μέλη της ΕΕ να προετοιμάσουν επιτεύγματα και ισχυρές δεσμεύσεις για τη διοργάνωση της εκδήλωσης υψηλού επιπέδου της Υ.Α. για την ανιθαγένεια, η οποία θα πραγματοποιηθεί τον Οκτώβριο του 2019.

Η Ύπατη Αρμοστέα του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες συνιστά:

- Η Αυστριακή Προεδρία να διοργανώσει συζήτηση στο πλαίσιο της SCIFA σχετικά με την πορεία εφαρμογής των Συμβάσεων για την ανιθαγένεια, ιδιαίτερα όσον αφορά τον εντοπισμό και την προστασία ανιθαγενών μεταναστών και προσφύγων, συμπεριλαμβανομένων παιδιών που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερες προκλήσεις, μέσω της θέσπισης διαδικασιών καθορισμού της ανιθαγένειας, καθώς και μέτρων που διασφαλίζουν την απόκτηση ιθαγένειας για τα παιδιά που γεννιούνται στην Ευρώπη ανιθαγενή. Στόχος της συζήτησης θα πρέπει να είναι να ενθαρρύνει την καλύτερη εφαρμογή των διεθνών προτύπων, μεταξύ άλλων απευθύνοντας έκκληση για προσχώρηση στις Συμβάσεις για την ανιθαγένεια εφόσον αυτό δεν έχει ήδη γίνει, και με την ανάληψη ισχυρών δεσμεύσεων στο πλαίσιο της εκδήλωσης υψηλού επιπέδου που θα πραγματοποιηθεί για το μέσον της περιόδου της εκστρατείας #IBelong.

3. Μια ΕΕ που δραστηριοποιείται πέρα από τα σύνορά της

α. Υποστηρίζοντας την υιοθέτηση του Παγκόσμιου Συμφώνου για τους Πρόσφυγες

Όπως ορίζεται στη Διακήρυξη της Νέας Υόρκης, η Ύπατη Αρμοστέα του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες θα προτείνει το Παγκόσμιο Σύμφωνο για τους Πρόσφυγες, στο πλαίσιο της ετήσιας έκθεσης που θα υποβάλει στην 73η σύνοδο της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών το φθινόπωρο του 2018, παράλληλα με το ετήσιο Ψήφισμα για το Γραφείο της ΥΑ που θα υιοθετηθεί στα μέσα Δεκεμβρίου. Ως εκ τούτου, η Αυστριακή Προεδρία είναι σε θέση να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο ώστε να διασφαλιστεί ότι η ΕΕ θα εξακολουθήσει να υποστηρίζει την υιοθέτηση αυτής της διεθνούς συμφωνίας που αποτελεί ορόσημο.

Η Ύπατη Αρμοστέα του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες συνιστά:

- Η Αυστριακή Προεδρία να δώσει προτεραιότητα στη συνεχή υποστήριξη της ΕΕ υπέρ της υιοθέτησης του Παγκόσμιου Συμφώνου για τους Πρόσφυγες στο πλαίσιο των σχετικών συνθέσεων του Συμβουλίου, μεταξύ άλλων στην ομάδα εργασίας υψηλού επιπέδου για το άσυλο και τη μετανάστευση (HLWG).

β. Προωθώντας την επέκταση του χώρου προστασίας παγκοσμίως ως στόχου της συνεργασίας της ΕΕ με χώρες εκτός ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των Δυτικών Βαλκανίων

Η διάσκεψη για την ασφάλεια και τη μετανάστευση που θα πραγματοποιηθεί στην Αυστρία τον Σεπτέμβριο του 2018 θα αποτελέσει μια σημαντική ευκαιρία για να επαναλάβει η ΕΕ τη δέσμευσή της για συνεχή και ενισχυμένη συνεργασία με χώρες εκτός της ΕΕ στον τομέα του ασύλου και της μετανάστευσης, μεταξύ άλλων μέσω της στήριξης των κοινοτήτων υποδοχής στις οποίες ζει η πλειονότητα των προσφύγων παγκοσμίως.

Σύμφωνα με τις δεσμεύσεις για παγκόσμια αλληλεγγύη, όπως διατυπώθηκαν από όλα τα κράτη μέλη των Ηνωμένων Εθνών στη Διακήρυξη της Νέας Υόρκης⁵, και με σκοπό την προαγωγή των αξιών της ΕΕ και των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην εξωτερική δράση της ΕΕ, η συνεργασία αυτή πρέπει να επιδιώκει την επέκταση της διεθνούς προστασίας παγκοσμίως και όχι να μεταθέτει τις ευθύνες

⁵ Γενική Συνέλευση ΟΗΕ, Διακήρυξη Νέας Υόρκης για τους Πρόσφυγες και τους Μετανάστες: απόφαση που εξέδωσε η Γενική Συνέλευση, 3 Οκτωβρίου 2016, A/RES/71/1, διατίθεται στη διεύθυνση: <http://www.refworld.org/docid/57ceb74a4.html>.

προστασίας εκτός ΕΕ. Θα πρέπει να αποφευχθούν μέτρα που προτάθηκαν πρόσφατα τα οποία περιορίζουν την πρόσβαση στο άσυλο στα άτομα που φθάνουν στην ΕΕ και τα οποία αποσκοπούν στην εξωτερίκευση της διαδικασίας ασύλου σε χώρες εκτός ΕΕ, μεταξύ άλλων μέσω υποχρεωτικών διαδικασιών αξιολόγησης του παραδεκτού ως προς την εφαρμογή της έννοιας της ασφαλούς τρίτης χώρας.

Η Αυστριακή Προεδρία έχει αναφέρει ότι θα εστιάσει στα Δυτικά Βαλκάνια κατά τη διάρκεια της θητείας της⁶. Η Προεδρία θα διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στην προώθηση των δεσμεύσεων που ανέλαβαν οι ηγέτες της ΕΕ στη σύνοδο κορυφής ΕΕ-Δυτικών Βαλκανίων τον Μάιο του 2018, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο της διαδικασίας προσχώρησης. Παρότι έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος για την ενίσχυση των συστημάτων ασύλου στα Δυτικά Βαλκάνια, απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες για την ανάπτυξη δίκαιων και αποτελεσματικών διαδικασιών ασύλου, τη διεύρυνση των ευκαιριών ένταξης και την πρόληψη και αντιμετώπιση της ανιθαγένειας στην περιοχή.

Η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες συνιστά:

- Στο πλαίσιο της συνεργασίας της ΕΕ με χώρες εκτός ΕΕ, η Αυστριακή Προεδρία να εστιάσει στην επέκταση του χώρου προστασίας παγκοσμίως. Ειδικότερα, η διάσκεψη του Σεπτεμβρίου του 2018 αποτελεί ευκαιρία να διασφαλιστεί ότι θέματα όπως η ετοιμότητα, η δημιουργία και η ενίσχυση θεσμών και διαδικασιών σχετικών με το άσυλο, η πρόσβαση σε δικαιώματα και υπηρεσίες, η ένταξη στις κοινότητες υποδοχής και ο εντοπισμός, η καταγραφή και η προστασία ανιθαγενών θα εξακολουθήσουν να αποτελούν προτεραιότητες των κρατών μελών της ΕΕ.
- Τα κράτη μέλη της ΕΕ, αντί να εξετάζουν το ενδεχόμενο εφαρμογής υποχρεωτικών διαδικασιών παραδεκτού ως προς την εφαρμογή της έννοιας της ασφαλούς τρίτης χώρας, πρέπει να εστιάσουν στην καθιέρωση δίκαιων και αποτελεσματικών διαδικασιών στην ΕΕ για τον ταχύ προσδιορισμό όσων χρήζουν ή δε χρήζουν προστασίας. Οι διαδικασίες αυτές πρέπει να συνάδουν πλήρως με τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις διαδικαστικές εγγυήσεις της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος αποτελεσματικής προσφυγής. Στο πλαίσιο αυτό, οι προτάσεις της ΥΑ σχετικά με τις ταχείες και απλουστευμένες διαδικασίες μπορούν να είναι χρήσιμες.⁷
- Η Αυστριακή Προεδρία να αναλάβει ηγετικό ρόλο στο πλαίσιο της ομάδας εργασίας για τη διεύρυνση και τις χώρες που διαπραγματεύονται την προσχώρησή τους στην ΕΕ ώστε να διασφαλίσει ότι τα κριτήρια αναφοράς που συνδέονται με το άσυλο και την ανιθαγένεια πληρούνται αποτελεσματικά και εφαρμόζονται από τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων.

γ. Διευρύνοντας τις ασφαλείς και νόμιμες οδούς

Καθώς η Ευρωπαϊκή Επιτροπή οριστικοποιεί τα αποτελέσματα του ελέγχου καταλληλότητας της νομοθεσίας για τη νόμιμη μετανάστευση⁸, είναι πλέον καιρός για περαιτέρω προβληματισμό σχετικά με τις ασφαλείς και νόμιμες οδούς προς την ΕΕ. Με δεδομένα τη μείωση του αριθμού διαθέσιμων θέσεων επανεγκατάστασης παγκοσμίως, και τις συνεχώς υψηλές ανάγκες επανεγκατάστασης, τα κράτη μέλη της ΕΕ μπορούν να αποδείξουν τη δέσμευσή τους για παγκόσμια αλληλεγγύη, όπως διατυπώνεται στη Διακήρυξη της Νέας Υόρκης, αυξάνοντας τον αριθμό και το εύρος των νόμιμων οδών για τους πρόσφυγες. Με αυτόν τον τρόπο θα συμβάλει επίσης στην υπονόμευση του επιχειρηματικού μοντέλου των δικτύων λαθραίας διακίνησης και εμπορίας ανθρώπων. Στο πλαίσιο αυτό, και ενώ η διεθνής κοινότητα κινείται προς την κατεύθυνση της υιοθέτησης του Παγκόσμιου Συμφώνου για τους Πρόσφυγες, η Υ.Α. και οι εταίροι της εργάζονται για την κατάρτιση μια παγκόσμιας τριετούς στρατηγικής με σκοπό την αύξηση του αριθμού θέσεων επανεγκατάστασης, μεταξύ άλλων σε χώρες προς τις οποίες δεν πραγματοποιείται επί του παρόντος επανεγκατάσταση.

⁶ Αυστριακή Προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, *Agenda Priorities: A Europe that Protects* - *Priorities of the Austrian Presidency of the Council of the EU*, διατίθεται στη διεύθυνση: <https://www.eu2018.at/agenda-priorities/priorities.html>.

⁷ Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, *Discussion paper on Accelerated and Simplified Procedures in the European Union*, προς έκδοση.

⁸ Βλέπε Ευρωπαϊκή Επιτροπή, *Legal Migration Fitness Check - REFIT Initiative*, διατίθεται στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/legal-migration/fitness-check_en.

Στις πρόσφατες θετικές εξελίξεις που σημειώθηκαν στην Ευρώπη περιλαμβάνονται η δέσμευση 20 κρατών μελών της ΕΕ για επανεγκατάσταση άνω των 50.000 προσφύγων έως τον Οκτώβριο του 2019, οι διαπραγματεύσεις για τη θέσπιση πλαισίου της Ένωσης για την επανεγκατάσταση και η συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης για το Άσυλο (EASO) στην πιλοτική εφαρμογή χορηγίας με βάση την κοινότητα σε ενδιαφερόμενα κράτη μέλη της ΕΕ. Τα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν την ευκαιρία να επιβεβαιώσουν εκ νέου, σύμφωνα με τις κατηγορίες της ΥΑ για την υπαγωγή σε καθεστώς επανεγκατάστασης, ότι η επανεγκατάσταση αποτελεί εξαιρετικά σημαντικό εργαλείο προστασίας και βιώσιμη λύση για ανθρώπους που διατρέχουν κίνδυνο στη χώρα ασύλου τους, μεταξύ άλλων λόγω του φύλου τους ή των ιδιαίτερων αναγκών και της ευάλωτης κατάστασής τους. Επιπλέον, τα κράτη μέλη της ΕΕ πρέπει να αντιμετωπίσουν τους πρακτικούς και νομικούς φραγμούς που παρεμποδίζουν την οικογενειακή επανένωση προσφύγων και δικαιούχων επικουρικής προστασίας, οι οποίοι συχνά έχουν ως αποτέλεσμα μακροχρόνιους χωρισμούς οικογενειών, μειωμένες προοπτικές ένταξης και παράτυπες περαιτέρω μετακινήσεις.

Η Ύπατη Αρμοστέα του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες συνιστά:

- Στο πλαίσιο των επόμενων συνεδριάσεων του Συμβουλίου Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων (ΔΕΥ), η Αυστριακή Προεδρία να ενθαρρύνει τα κράτη μέλη της ΕΕ ώστε να υλοποιήσουν πλήρως τις δεσμεύσεις τους για την επίτευξη του στόχου πραγματικής επανεγκατάστασης 50.000 ατόμων έως τον Οκτώβριο του 2019, μεταξύ άλλων επιτυγχάνοντας το αρχικό ορόσημο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το 50%⁹ έως τον Οκτώβριο του 2018.
- Η Αυστριακή Προεδρία να προσθέσει στην ημερήσια διάταξη της SCIFA την ανάπτυξη συμπληρωματικών οδών υποδοχής στα κράτη μέλη της ΕΕ, όπως είναι τα προγράμματα χορηγιών και τα προγράμματα υποτροφιών φοίτησης, καθώς και μέτρων για τη βελτίωση της πρόσβασης σε αποτελεσματικές διαδικασίες οικογενειακής επανένωσης.
- Το πλαίσιο της Ένωσης για την επανεγκατάσταση παρουσιάζει την επανεγκατάσταση ως εργαλείο για την παροχή προστασίας με βάση την ευάλωτη κατάσταση του πρόσφυγα και σύμφωνα με τις καθορισμένες κατηγορίες υπαγωγής σε καθεστώς επανεγκατάστασης της ΥΑ, το οποίο ανταποκρίνεται στις παγκόσμιες ανάγκες επανεγκατάστασης με ισορροπημένο τρόπο.
- Η Αυστριακή Προεδρία να στηρίξει την ανάπτυξη της τριετούς παγκόσμιας στρατηγικής για την αύξηση του αριθμού των θέσεων επανεγκατάστασης, όπως προβλέπεται στο σχέδιο του Παγκόσμιου Συμφώνου για τους Πρόσφυγες.

4. Μια ΕΕ που παρέχει επαρκή χρηματοδότηση για την αποτελεσματική αντιμετώπιση του αναγκαστικού εκτοπισμού και των αναγκών προστασίας

Η Αυστριακή Προεδρία θα συμμετάσχει στα πρώτα στάδια των διαπραγματεύσεων για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ) της περιόδου 2021-2027. Το ΠΔΠ θα παράσχει μια ευκαιρία για την ουσιαστική αντιμετώπιση του αναγκαστικού εκτοπισμού παγκοσμίως, καθώς και των αναγκών προστασίας στην ΕΕ. Στο πλαίσιο αυτό, η προσέγγιση που περιλαμβάνει ολόκληρη την κοινωνία, ο καταμερισμός των ευθυνών και η αλληλεγγύη, τα οποία θα κατοχυρώνονται στο μελλοντικό Παγκόσμιο Σύμφωνο για τους Πρόσφυγες, πρέπει να αντικατοπτρίζονται ουσιαστικά στις προτεραιότητες και στην εφαρμογή του ΠΔΠ. Σε παγκόσμιο επίπεδο, αυτό περιλαμβάνει την παροχή πρόσθετης ανθρωπιστικής χρηματοδότησης για την κάλυψη των αυξανόμενων παγκόσμιων αναγκών και την εξασφάλιση ειδικών αναπτυξιακών πόρων πέραν και επιπλέον των συνήθων αναπτυξιακών προγραμμάτων. Εντός της ΕΕ, αυτό συνεπάγεται την επένδυση σε αποτελεσματικά και αποδοτικά συστήματα προστασίας.

⁹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, *Μετανάστευση: Χάρτης Πορείας*, Δεκέμβριος 2017, διατίθεται στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-migration/20171207_migration_a_roadmap_el.pdf.

Η Ύπατη Αρμοστέία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες συνιστά:

- Η Αυστριακή Προεδρία να αυξήσει την ευαισθητοποίηση στο πλαίσιο των σχετικών συνθέσεων του Συμβουλίου όσον αφορά την ανάγκη ειδικής, ευέλικτης και πρόσθετης χρηματοδότησης για την αποτελεσματική αντιμετώπιση του αναγκαστικού εκτοπισμού στο πλαίσιο του ΠΔΠ, τόσο σε παγκόσμιο επίπεδο όσο και σε επίπεδο ΕΕ. Στο πλαίσιο αυτό, οι συστάσεις της ΥΑ για το επόμενο ΠΔΠ μπορούν να φανούν χρήσιμες¹⁰.

5. Μια ΕΕ που προωθεί την ένταξη

Κατά τη διάρκεια της Αυστριακής Προεδρίας, θα πραγματοποιηθεί απολογισμός της προόδου που έχει επιτευχθεί όσον αφορά την Ευρωπαϊκή Εταιρική Σχέση για την Ένταξη¹¹. Η διαδικασία αυτή θα δώσει περαιτέρω ώθηση ώστε να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή σε πρακτικές σχετικές με την ένταξη, να προωθηθεί η υποστήριξη και η ενίσχυση της ένταξης των δικαιούχων διεθνούς προστασίας και η πλήρης συμμετοχή τους στις διαδικασίες αυτές, μεταξύ άλλων με σκοπό να διασφαλιστεί ότι θα μπορούν να συνεισφέρουν πλήρως στις κοινότητες υποδοχής τους. Η ένταξη απαιτεί κατάλληλες επενδύσεις σε χρόνο και πόρους από τα κράτη και τους εθνικούς εταίρους τους, ενώ θα πρέπει να εξεταστεί δεόντως ο κρίσιμος ρόλος που διαδραματίζουν οι δήμοι και η κοινωνία των πολιτών στην υποστήριξη της ένταξης. Επιπλέον, τα δημόσια πρόσωπα και τα μέσα ενημέρωσης διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο όσον αφορά την προώθηση εποικοδομητικών αναλύσεων σχετικά με τους πρόσφυγες για την καταπολέμηση της μισαλλοδοξίας και της ξενοφοβίας.

Η Ύπατη Αρμοστέία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες συνιστά:

- Η Αυστριακή Προεδρία να διοργανώσει διάσκεψη του Ευρωπαϊκού Δικτύου Μετανάστευσης για την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών σχετικά με την ένταξη, μεταξύ άλλων σε θέματα που αφορούν τη γλώσσα, τη στέγαση, τον πολιτιστικό και κοινωνικό προσανατολισμό, καθώς και την πρόσβαση σε επαγγελματική κατάρτιση και ανάπτυξη δεξιοτήτων, την αναγνώριση δεξιοτήτων, τις άδειες εργασίας και την αγορά εργασίας. Στη διάσκεψη αυτή θα μπορούσαν να προσκληθούν πρόσφυγες προκειμένου να καταθέσουν τις δικές τους εμπειρίες.
- Η Αυστριακή Προεδρία να ενθαρρύνει τα κράτη μέλη της ΕΕ να διαθέσουν και να δαπανήσουν τουλάχιστον το 30% της χρηματοδότησης του εθνικού προγράμματος από το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης σε δραστηριότητες ένταξης.

6. Μια ΕΕ σε ετοιμότητα

Η κατάσταση όσον αφορά τους πρόσφυγες την περίοδο 2015-2016 κατέδειξε την ανάγκη βελτίωσης της ετοιμότητας της ΕΕ. Αξιοποιώντας τις αυξημένες προσπάθειες του FRONTEX για παρακολούθηση και πρόληψη, τις σχετικές κατευθυντήριες οδηγίες που εξέδωσε η EASO,¹² και τις ομάδες υποστήριξης για το άσυλο που προβλέπονται στον κανονισμό για τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο (ΕΥΑΑ), και αντλώντας διδάγματα από σχετικές εμπειρίες άλλων φορέων, συμπεριλαμβανομένης της ΥΑ, τα κράτη μέλη της ΕΕ θα είναι καλύτερα προετοιμασμένα σε περίπτωση μελλοντικής αύξησης των αφίξεων.

Η Ύπατη Αρμοστέία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες συνιστά:

- Η Αυστριακή Προεδρία να διασφαλίσει τη συνοχή και τη συμπληρωματικότητα συγκαλώντας συνεδριάσεις των σχετικών συνθέσεων του Συμβουλίου με τη συμμετοχή όλων των φορέων που συμμετέχουν στις διάφορες πτυχές της ετοιμότητας, συμπεριλαμβανομένου του FRONTEX, της EASO και της ΥΑ.

Ύπατη Αρμοστέία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, Ιούνιος 2018

¹⁰ Ύπατη Αρμοστέία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, *EU Multiannual Financial Framework 2021-2027: Addressing forced displacement effectively*, Απρίλιος 2018, διατίθεται στη διεύθυνση: <http://www.unhcr.org/publications/euroseries/5ad7602c4/unhcr-recommendations-european-union-eu-multiannual-financial-framework.html>.

¹¹ Ευρωπαϊκή Ένωση: Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ευρωπαϊκοί κοινωνικοί εταίροι, *Ευρωπαϊκή Συνεργασία με σκοπό την Ένταξη*, Δεκέμβριος 2017, διατίθεται στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/e-library/documents/policies/legal-migration/integration/docs/20171220_european_partnership_for_integration_el.pdf.

¹² Ευρωπαϊκή Ένωση: Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο (EASO), *EASO Guidance on contingency planning in the context of reception*, Μάρτιος 2018, διατίθεται στη διεύθυνση: <https://www.easo.europa.eu/sites/default/files/easo-guidance-contingency-planning-2018.pdf>.